

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Нестеренко Г.Б. Консолідація земель як один із заходів удосконалення структури землеволодінь. Науковий вісник національного лісотехнічного університету України. 2011. Вип. 21. С. 235–240.
2. Шворак А.М. Консолідація земель сільськогосподарського призначення: дис. ... д-ра екон. наук. Львів, 2016. 176 с.
3. Шворак А.М. Теоретичні засади консолідації земель: зміст, мета, завдання, принципи. Землеустрій і кадастр. 2008. № 4. С. 11–13.

УДК 332.334

ВІЗЕНГЕР М.С., бакалавр

Науковий керівник – **КОМАРОВА Н.В.**, д-р філ. з економіки

Білоцерківський національний аграрний університет

vizengermaria@gmail.com

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В наш час відомо, що сучасний державний земельний кадастр України характеризується недостатньою кількістю, достовірністю та повнотою існуючої земельно-кадастрової інформації. Покращення якості земельних даних слід пов'язувати з інвентаризацією земель. Слід вважати, що саме інвентаризація земель дозволить перевести земельні відносини на якісний рівень розвитку та позбавить великої кількості недоліків сучасну систему управління земельними ресурсами.

Ключові слова: інвентаризація, землі сільськогосподарського призначення, землеустрій, державний земельний кадастр, топографо – геодезичні роботи.

В загальному розумінні інвентаризація – це процес складання деталізованого опису предметів або майна. Переважно термін «інвентаризація» використовують для бухгалтерського обліку, за допомогою якого визначають фактичний розмір активів, капіталу, а також зіставлення отриманих результатів з даними бухгалтерського обліку. А в нашому випадку конкретно розглядається інвентаризація земель сільськогосподарського призначення.

Територія України становить понад 60,4 млн гектарів, з них 70 % – 42,4 млн гектарів – землі сільськогосподарського призначення, з яких щорічно обробляється понад 32 млн гектар. Отже, спираючись на дану інформацію, можна зробити висновок, що інвентаризація земель, особливо сільськогосподарського призначення, має велике значення, а саме як спосіб одержання початкових даних в наданні земельних ділянок громадянам та ведення обліку земель. По-іншому кажучи, інвентаризація повинна була б забезпечити створення «первинного земельного кадастру», на основі якого з'явилась би можливість ведення чергових кадастрових планів (карт) із відображенням усіх об'єктів кадастрового обліку.

Опираючись на деякі дані інвентаризація земель, зазвичай, проводиться з метою встановлення місця розташування земельних ділянок, їх меж, розмірів, правового статусу, встановлення земель, що не використовуються, використовуються нераціонально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Якщо в процесі проведення інвентаризації земель державної та комунальної власності, виявляють землі, що не віднесені до якоїсь із категорій, то розподіл таких земель до відповідних їм категорій здійснюється органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування спираючись на документацію із землеустрою, яка є погодженою та затвердженою в установленому законом порядку.

Зазвичай, інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення проводять за такими рисами:

- а) підставою для проведення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення є:

- для земель державного значення, підставою проведення інвентаризації – рішення органу виконавчої влади, який уповноважений здійснювати розпорядження над земельною ділянкою;

- в інших випадках проведення інвентаризації погоджується рішеннями сільської, селищної, міської ради, на території якої знаходяться землі;

б) заходи, які виконують при проведенні інвентаризації земель:

- вносити відомості про сформовані земельні ділянки до державного земельного кадастру, тільки в тому випадку, якщо відомості про дану ділянку не були внесені раніше;

- формувати невитребувані земельні ділянки;

- формувати земельні ділянки сільськогосподарського призначення, які виділені під польові дороги;

- формувати земельні ділянки сільськогосподарського призначення, віднесені під полезахисні лісосмуги та іншими захисними насадженнями, які розташовані уздовж масиву.

Отже, за результатами проведення інвентаризації земель, всі дані про території та земельні ділянки, розташовані в ньому (у разі їх формування або за відсутності відомостей про них у Державному земельному кадастрі), вносяться до Державного земельного кадастру, про що замовник документації із землеустрою письмово повідомляє власників та користувачів земельних ділянок [1].

Виконувати роботи із інвентаризації земель може суб'єкт господарювання, що отримав ліцензію на проведення робіт із землеустрою, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення робіт із землеустрою, землеоціночних робіт, затверджених наказом Держкомзему «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення робіт із землеустрою, земле оціночних робіт» від 05.08.2009 № 423 та має право виконувати такий вид робіт як «проведення інвентаризації земель при здійсненні землеустрою» [2].

За останніми даними на території нашої держави, топографо-геодезичні роботи на земельних ділянках проведено приблизно на 1075,3 тис. га, державна реєстрація земельних ділянок у ДЗК – 964,4 тис. га та затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель – 826,8 тис. га.

Повний обсяг робіт з інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності виконано на території Рівненської та Херсонської областей. Крім того, завершено проведення топографо-геодезичних робіт на території Запорізької та Полтавської областей.

Розглянувши всю можливу інформацію даної нам теми, можливо розглянути певні пропозиції удосконалення ефективного проведення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення, варто звернути увагу на те, що всі роботи потрібно виконувати у правильно та грамотно оформленому правовому порядку. Наше законодавство доволі нестабільне і часто двозначне у багатьох питаннях, а тому треба залучати лише кваліфікованих спеціалістів, прорахувати всі можливі результати та звертати увагу на найменші дрібниці, бо часто саме через них виникає багато проблем.

З однієї сторони, інвентаризація є способом миттєвого одержання відомостей про наявні земельні ділянки для їх подальшого використання, з іншої, – це постійний нагляд та велика кількість робіт, спрямованих на встановлення правового режиму та фактичного стану використання земельних ділянок, їх меж, розмірів, складу угідь з метою виявлення земель, що не використовуються, використовуються нераціонально або не за цільовим призначенням, та розроблення заходів з усунення причин порушення земельного законодавства Державі необхідно забезпечити належний контроль якості землевпорядних та картографічних робіт.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про внесення змін до Закону України «Про землеустрій» щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 22 травня 2003 року № 858. Офіційний вісник України, 2003.

2. Наказ Держкомзему України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення робіт із землеустрою, землеоціночних робіт»: Наказ Держкомзему від 05 серпня 2009 року № 423. Офіційний вісник України, 2009.

САВЧЕНКО А.О., магістрант

Науковий керівник – ПРЯДКА Т.М., канд. екон. наук

1435351@ukr.net

АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ҐРУНТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проведено агроекологічне оцінювання ґрунтів Київської області за показниками функціонального використання земельних ресурсів, деградаційних процесів ґрунтового покриву та агрохімічного стану орних земель, встановлено проблемні фактори сільськогосподарського землекористування області, запропоновано шляхи збереження та раціонального відтворення родючості ґрунтів.

Ключові слова: ґрунти, агроекологічний стан, деградаційні процеси, родючість, еродовані землі.

Землі Київської області особливо виділяються серед інших областей України, як за соціально-політичним значенням, так і за складністю та неоднорідністю природних умов завдяки її географічному положенню на межі Полісся та Лісостепу. Київські землі мають родючі ґрунти та відіграють провідну роль у виробництві та постачанні сільськогосподарської продукції.

Сільськогосподарська освоєність території станом на 2018 рік Київської області становила 1658,9 тис. га, або 58,9 % від загальної площі області, у тому числі під ріллею – 48,1 %, багаторічними насадженнями – 1,6 %, сіножатями – 4,1 %, пасовищами – 4,7 %, перелогами – 0,4 %.

Забудовані землі займали 137,4 тис. га, що становило 4,9 % від загальної площі області [1].

У «Програмі збереження та раціональне відтворення родючості ґрунтів еродованих орних земель у Київській області на 2017–2021 роки», [2] розробленій Департаментом агропромислового розвитку Київської облдержадміністрації, констатовано, що одним з головних завдань програми є заходи для максимального накопичення, збереження запасів вологи у ґрунті і раціонального використання її рослинами. Досягти такого результату можливо шляхом максимально повного поглинання опадів ґрунтів на орних землях. Для цього необхідно поверхнєве стікання води звести до мінімуму [2].

Черезмірна розораність території, є однією з причин, яка спричиняє ряд негативних наслідків. У структурі земельного фонду Київської області значні площі займають ґрунти з незадовільними властивостями – засолені, змиті, солонцюваті, перезволожені, дефльовані, тощо. Значні площі земельних угідь забруднені радіоізотопами (цезієм, стронцієм) внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС. Процеси водної ерозії також негативно впливають на землі в Київській області, ними охоплено майже 250 тис. га, тобто майже 15 % сільськогосподарських угідь, переважно у районах Правобережного Лісостепу. Від вітрової ерозії в області страждає 60,5 тис. га орних земель, або 6 % від їхньої загальної площі. Підкисленню ґрунтового розчину піддається 176,3 тис. га, або на 20,57 % ґрунтів, які знаходяться в інтенсивному сільськогосподарському виробництві. Частка кислих ґрунтів у Київській області за останніх 50 років збільшилася з 10,8 до 23,6 %. Процеси засолення та осолонцювання, охопили майже 44 тис. га лісостепового лівобережного району. Надлишково зволожені ґрунти займають майже шосту частину ріллі на півночі Київської області, у центральній частині регіону – понад 14 %. Заголом результати спостережень за гумусовим станом орних земель Київщини дають можливість оцінити рівень ефективної родючості ґрунтів області як низький. Якщо оптимальний вміст гумусу для ґрунтів Лісостепу України становить 4,3 %, а для Полісся – 2,6 %, то на землях Київської області цей показник становить 2,98 та 1,8 %. Можна стверджувати, що дегуміфікація ґрунтів області прогресує, про що свідчить від'ємний баланс гумусу [3].

Причинами розвитку ерозії земель Київської області є:

- високий рівень розораності території регіону. В Київській області сільськогосподарські угіддя становлять 58,9 % території, у тому числі під ріллею 48,1 %. Для порівняння: рівень розораності в США – 12 %, в країнах ЄС відповідно 25,6 % їх площі;